

בחינת מכלואי פימה-אקלה בהשוואה לאקלה 2004 .

בוסק א. , פילהבר ש.-מגדלי דרום יהודה .

יגב ועמוסי – שותפות צב"ר קמ"ה .

טל י.- חברת "הזרע".

רקע :

מטרת הנסוי היתה בחינת 5 זני מכלוא מול זן אקלה מקובל הסיב-און . הנסוי נועד לתעד את הפערים בהתפתחות הצמח במהלך העונה , לעקוב אחר ההבכרה ולבחון את היבול ואיכות הסיבים .

חומרים ושיטות :

בחלקה 7 ג' בשותפות צב"ר קמ"ה הועמד ניסוי במתכונת בלוקים באקראי ב 6 חזרות בו נבחנו 6 זנים , סך הכל 36 חלקות .

הנסוי הונבט ב 14/4 .

הנסוי הושקה על פי טבלה שנקבעה מראש כאשר מנת המים הכוללת עמדה על 250 מ"קד' (כמו בשנה שעברה) .

ב 20 לאוגוסט בוצע ניטור צמחי בו נבדקו פרמטרים צמחיים שונים.

לקראת סוף אוגוסט החלו קטיפי יד כאשר בכל חלקה סומן קטע שורה של 2 מטר ומדי שבוע הוסרו ההלקטים הפתוחים ונקבע מספרם ומשקל הכותן שהוסר מהם.

ההלקטים שנקטפו בקטיפי יד נשמרו בשקיות נייר ובסוף העונה אוחדו כל

הקטיפים של כל חלקה בנפרד ונופטו במנפטה גלילית קטנה בחברת ה"הזרע". כך

נקבע אחוז הסיבים לכל חלקה . הסיבים שנופטו נשלחו לבדיקות איכות במכון

המיון של מועצת הכותנה .

בסוף העונה סומנו קטעים של זוג שורות לאורך 14 מטר ואלה נקטפו לשקים

לקביעת היבול הגולמי.

תוצאות ודיון :

תוצאות הניטור הצמחי שבוצע ב 20/8/2003 מוצגות בטבלה מס' 1 .

נמצא הפרש מובהק במספר הצמחים למטר שורה בין הזנים שנבחנו כאשר

מלכתחילה היה ברור שחלק מהזנים סבלו מאחוזי הצצה נמוכים .

במכלוא 14-05 מספר הצמחים למטר שורה היה הנמוך ביותר רק 7.5 צמחים למטר. גם במפרק הפרי הראשון היו הבדלים בין הזנים אך בולטת העובדה שבזן האקלה סיב-און מפרק הפרי הראשון הוא הגבוה ביותר.

טבלה מס' 1 : תוצאות הניטור הצמחי שבוצע ב 20/8/2003 .

מס הלק גדולים		גובה		מפרק פרי 1		מס צמחים		זן
א	126	א	111	גד	7.1	אב	10.5	מכלוא אקלפי
ב	108	ב	101	דה	6.5	ד	7.5	מכלוא 05-14
אב	115	א	110	גד	7.2	בג	9.7	מכלוא 08-14
אב	115	א	111	ה	6.3	א	11.5	מכלוא 32-02
אב	121	א	116	ב	7.8	בג	9.2	מכלוא 81-02
ג	85	א	115	א	8.6	גד	8.7	אקלה סיב און

כותן להלקט פתוח		אחוז פתוחים		מס הלקטים פתוחים		כותן להלקט		זן
בג	3.95	א	30.1	א	55.5	בג	3.95	מכלוא אקלפי
א	5.75	ב	23.5	ג	32.8	א	5.75	מכלוא 05-14
בג	4.41	אב	28.2	אב	45.3	בג	4.41	מכלוא 08-14
ג	3.79	א	29.5	אב	48.8	ג	3.79	מכלוא 32-02
בג	4.3	אב	27.8	אב	46.8	בג	4.3	מכלוא 81-02
א	5.36	א	31.5	בג	38.5	א	5.36	אקלה סיב און

במועד הניטור הצמחי חלק מההלקטים כבר היו פתוחים ושאר ההלקטים הרלוונטים ליבול הם ההלקטים הגדולים שהיו עדיין סגורים. לא ברור אם עד הקטיף כל הגדולים אכן יפתחו או רק מרביתם.

בזן האקלה סיב-און נמצא מספר ההלקטים הגדולים הנמוך ביותר וזה כמובן סביר בהתחשב בעובדה שמספר ההלקטים באקלה נמוך יחסית ואילו משקל הכותן להלקט גבוה.

יחד עם זאת עם בוחנים את המשקל הממוצע של כותן להלקט, בגרם, בשלב זה של 25-30 אחוז הלקטים פתוחים, ניתן לראות שאכן המשקל להלקט באקלה עולה על מרבית המכלואים להוציא 14-05. יחד עם זה בולטת העובדה שמשקל ההלקט בסיב-און נמוך בהשוואה למקובל בזן זה (משקל ממוצע של 6.25 גר'הלקט לכל היבול).

מעניין לציין שאחוז ההלקטים הפתוחים הגבוה ביותר נמצא בסיב-און דהיינו בתנאי הנסוי, ברמת השקייה נמוכה, קצב פתיחת ההלקטים באקלה דומה או מהיר יותר ביחס למכלואים שנחשבים לבכירים מאוד.

טבלה מס' 2 : השוואת אחוז ההלקטים הפתוחים ומשקלם מקטיפי היד .

ממוצע כותן להלקט		אחוז פתיחה 10/9		אחוז פתיחה 3/9		אחוז פתיחה 27/8		זן
ג	3.46	א	94.9	א	80.7	אב	62.5	מכלוא אקלפי
אב	3.94	א	93.8	א	79.4	אב	61.2	מכלוא 05-14
בג	3.65	א	93.8	א	75.4	ב	55.6	מכלוא 08-14
ג	3.49	א	92.9	א	75.7	ב	57.2	מכלוא 32-02
אב	3.81	א	93.5	א	75.1	ב	56.4	מכלוא 81-02
א	4.05	א	96	א	85.1	א	70.7	אקלה סיב און

אחוז ההלקטים הפתוחים הגבוה ביותר , בבדיקה הראשונה ב 27/8 , נמצא בזן האקלה סיב-און , 70.7 אחוז . אחוז ההלקטים הפתוחים במכלואים במועד זה נמוך יותר אך לא תמיד במובהק.

המשמעות היא שבתנאי הנסוי ניתן היה לשלך את השדה בסוף אוגוסט. הפער באחוז ההלקטים הפתוחים מצטמצם לקראת ה- 10/9 ואת השדה ניתן היה לקטוף לקראת אמצע ספטמבר .

המשקל הממוצע של כותן להלקט לכל אוכלוסיית ההלקטים היה מירבי בסיב-און. נזכיר כאן שבמנת המים שנתנה בנסוי זה המשקל הממוצע של כותן להלקט בסיב-און נמוך בכ 30-35 אחוז בהשוואה למקובל בזן זה בהשקייה מלאה. במכלואים משקל ההלקט נע בין 3.46 עד 3.94 גרם להלקט ובחלק מהם המשקל אינו שונה במובהק מהסיב-און.

טבלה מס' 3 : היבול הגולמי בזנים השונים קטיף קטפת .

זן	יבול גולמי ק"ג/ד'	סטטיסט	אחוז מסיב און
מכלוא אקלפי	436	אב	121.1
מכלוא 05-14	451	א	125.3
מכלוא 08-14	425	ב	118.1
מכלוא 32-02	380	ג	105.6
מכלוא 81-02	416	ב	115.6
אקלה סיב און	360	ג	100

היבול הנמוך ביותר בנסוי התקבל בזן האקלה סיב-און . היבול ב 4 מתוך 5 המכלואים עולה במובהק על היבול הגולמי של הסיב-און בשעורים שבין 16-25 אחוז.

היבול הגבוה ביותר בין המכלואים התקבל במכלוא 14-05 ובאקלפי .

טבלה מס' 4 : אחוז סיבים , יבול סיבים ואיכות .

אורך		חוזק		עדינות		יבול סיבים		אחוז סיבים		זן
בג	1.282	א	38.32	אב	3.52	אב	166	אבג	38.05	מכלוא אקלפי
ג	1.237	א	37.13	א	3.75	א	174	א	38.62	מכלוא 05-14
א	1.335	א	38.42	אב	3.57	בג	157	ג	37	מכלוא 08-14
א	1.338	א	34.98	ב	3.37	ד	143	אבג	37.57	מכלוא 32-02
אב	1.302	א	38.57	אב	3.67	ג	156	בג	37.38	מכלוא 81-02
ד	1.117	ב	30.77	ב	3.35	ד	138	אבג	38.3	אקלה סיב און

נפים 5-3		נפים 2-1		הדבקה 5-1		טיב ליין		זן
אב	23.7	א	103	א	18.5	א	76.7	מכלוא אקלפי
אבג	20	א	119	א	16.5	א	74.17	מכלוא 05-14
ג	12.8	א	72	א	11.17	א	74.17	מכלוא 08-14
ג	11.8	א	76	א	12.33	א	65.83	מכלוא 32-02
א	25.8	א	107	א	10.33	א	70.83	מכלוא 81-02
בג	15.2	א	78	א	17	ב	52.5	אקלה סיב און

אחוז הסיבים התקבל כאמור מניפוט הכותן שנקטף ידנית במנפטה גלילית קטנה וזו הסיבה לאחוז הסיבים הגבוה .

בולטת הנחיתות של הסיב-און מהמכלואים בחוזק הסיב ובאורכו.

במכלואים 08-14 ו 02-32 התקבל סיב ארוך מאוד .

במספר נקודות ההדבקה בגדלים השונים לא נמצאו הבדלים בין הזנים שנבחנו.

הנפים שנספרו חולקו ל 2 קבוצות . הקבוצה הראשונה כוללת נפים מגודל 1-2

מתייחסת לנפים קטנים וחסרי משמעות לטויה . בקבוצה זו לא נמצאו הבדלים

מובהקים במספר הנפים בזנים השונים .

הקבוצה השנייה כוללת נפים מגודל 3-5 אלה הם נפים גדולים ובעלי משמעות

שלילית לטויה .

לא נמצא הפרש מובהק במספר הנפים מהקבוצה השנייה בין הסיב-און למכלואים

בעלי היבול הגבוה מכלוא 05-14 והאקלפי.

במכלואים 08-14 ו 02-32 בהם התקבל סיב ארוך מאוד מספר הנפים מהקבוצה

השנייה נמוך במובהק בהשוואה לסיב-און .

סכום :

עבודה מדגימה פעם נוספת את יכולתם של חלק מזני המכלוא להגיע ליבול גבוה יחסית בכמות מים מוגבלת מאוד, כ 50 אחוז מהמקובל בגידול מסחרי. במונחים של ק"ג גולמי ל 1 מ"ק השקייה התקבל באקלה יחס של 1.44 ואילו במכלואים שהצטיינו ברמת היבול עלה היחס ל 1.77 תוספת של 23 אחוז. בסיב-און בלטה הירידה במשקל ההלקט במימשק ההשקייה ששרר בנסוי. יחד עם זאת אחוז ההלקטים הפתוחים בסיב-און אינו נופל ואף עולה ביחס למכלואים הנחשבים בכירים מאוד. בתנאי הנסוי ניתן היה לקטוף את מלוא היבול בכל הזנים כבר לקראת אמצע ספטמבר הקדמה של 10-14 יום בהשוואה למקובל בזנים מסחריים בהשקייה מלאה. בהשוואה לסיב-און לא מצאנו בעיה קשה של נפיות במכלואים. חלק מהמכלואים בעלי אורך סיב משמעותי ונפיות נמוכה מאוד.